

Plan for kulturhistorisk museums rolle som møteplass for kulturelt mangfold

Innhold

Innledning.....	1
1. Hva skal vi gjøre ifølge KHMs visjoner?.....	1
2. Hva gjør vi i dag? Eksisterende tiltak.....	2
3. Hvordan styrke museets mangfoldsarbeid?.....	3
a. generell mål.....	3
b. mulige tiltak 2019-20.....	3
c. deltakelse og dialog.....	4
d. kildegrupper og miljø med spesielle interesser.....	4
e. tillit og tid.....	4
4. Kompetansebygging og nettverk.....	5
5. Museets mangfoldskurator-ansvar.....	5

Innledning

Planen skisserer KHMs muligheter for å jobbe enda mere aktivt med å være en synlig og tydelig samfunnsaktør, som universitetsmuseum har museet både globalt samlingsansvar og et ansvar for å være et museum for lokale brukere. Gjennom mange år har museet jobbet aktivt med å være en møteplass for mennesker med ulik kulturbakgrunn. Planen beskriver både eksisterende tiltak med utgangspunkt i museets samlinger og den åpner for nye tiltak som styrker museets rolle som møteplass for kulturelt mangfold. KHM har som visjon - *å utforske menneskelig mangfold og eksistensielle mysterier i et lekende og inkluderende kunnskapsmiljø*. Både utfra erfaring og intensjon om å åpne museet opp ytterligere skal prinsippet om samarbeid med ulike grupper og miljøer etterstrebtes som en ønsket dimensjon ved museets mangfoldsarbeid.

1. Hva skal vi gjøre ifølge KHMs visjoner?

Mangfoldsarbeidet er en naturlig del av å benytte samlingene som respons på interesse fra museets mangfoldige publikum.

KHMs visjoner beskriver samlingene som «museets uuttømmelige kapital.» Museets Strategi 2020 følger opp dette:

«Samlingene er plattform for et globalt samfunnsengasjement som berører kulturarv, identitet, selvforståelse og flerkultur. Museets samlinger rører ved identitet og selvforståelse i dagens samfunn, men viser også historiens og kulturenes mange alternativer til dagens samfunnsliv. Framtidens utfordringer skal kunne tenkes gjennom kulturhistoriens muligheter.»

Som en konsekvens av dette, er en av museets hovedsaker for perioden 2017-2019 globalt samlingsansvar realisert gjennom internasjonalisering, digitalisering og forskning. Denne planen

fokuserer på tiltak som engasjerer mennesker som besøker museet fysisk – gjerne på bakgrunn av interesse vekket gjennom digitale plattformer.

KHMs visjon er også å sprengte faglige grenser og lage utstillinger som inviterer til dialog og deltakelse. Videre slår museets strategi 2020 fast at «Kulturvariasjon skal formidles på en inkluderende og engasjerende måte. Museet skal stimulere til refleksjon over dagens samfunn på bakgrunn av historiens alternativer.» Som kontaktflate for UiO mot storsamfunnet, har universitetsmuseet også en viktig oppgave i å formidle flerkulturell innsikt fra universitetets forskere og å gjenspeile den kulturelle møteplass som universitetet allerede er gjennom studenter og ansatte.

2. Hva gjør vi i dag? Eksisterende og tidligere tiltak

Gjennom innarbeidede og nye tiltak arbeides det kontinuerlig for å oppnå målene som er nedfelt i visjonene. Mangfoldsarbeidet ivaretas i alle deler av virksomheten gjennom forskning, forvaltning og formidling og gjenstandstilgang via digitale plattformer.

Den følgende listen er over eksisterende tiltak, disse har utspring i utstillinger, museets samlinger og museets kompetanse. Med utgangspunkt i alle disse tiltakene ligger det muligheter for utvikling av arrangementer, utstillinger og publikasjoner. Mangfoldstiltak skal ikke begrenses til enkelte type tiltak eller områder, men følgende liste er konkrete eksempler på robuste tiltak som er godt utprøvd:

Februar: *Samefolkets dag* er 6. februar, den nærmeste helgen arrangerer museet en barne/familiedag. (100-150 besøkende)

Mars: Den japanske feiringen av kirsebærblomstringen *Hanami dagen* (700 + besøkende) har vært avholdt 11 ganger i HM, i perioden 2006 - 2017. Det foreligger et stort potensiale og interesse for et rikere tilbud om Japan.

April: *Den internasjonale romdagen 8. april* (50-100 besøkende).

Juni: *OsloPride* – utstillinger, diskusjoner, seminarer. På Bakgrunn av svært vellykket samarbeid om to utstillinger i denne forbindelse i 2016 Mina/meg og 2017 Skeivt uteliv, er det inngått en intensjonsavtale med Kunstplass 10 om et treårig samarbeid hvor KHM garanterer en grunnfinansiering på kr 400 000 hvert år i tre år fra 2018- 2021. KHM samarbeider her både med Skeivt arkiv ved UBB og PR idégruppa ved UiO sentralt.

Kongos nasjonaldag nærmeste lørdag/søndag til 30. juni (50-100 besøkende) dette arrangeres alltid i samarbeid med kongolesere i Norge, de lager program og innhold. Kongoblikk- mennesker gjenstander møter <https://www.khm.uio.no/besok-oss/historisk->

[museum/utstillinger/skiftende/den-rote-sone/blikk-pa-kongo/](#) fra 2016,17 var et samarbeidsprosjekt som sprang ut av feiringen av Kongos nasjonaldag.

Oktober: *Somalisk kulturdag for alle* i samarbeid med velferdsorganisasjonen Batalaale hvert år i midten av oktober (250-300 besøkende). Det internasjonale bibliotek ved Deichmann har vist sitt tilbud.

November: *De dødnes dag i Mexico*, i samarbeid med Telma Murillo, Flamencodanseren Bellali Austria og Mexicos ambassade arrangeres en familiedag (700 – 1700 besøkende). I sammenheng med monteringen av det mexicanske alteret for de dødnes dag tilbyr museet et opplegg som en del av spanskundervisningen for vgs. i november, dette kan utvikles til et mere permanent tilbud.

3. Hvordan styrke museets mangfoldsarbeidet?

a. Generelle mål:

- Styrke museets samfunnsrolle
- Skape ny kunnskap om museets samlinger i samarbeid mellom ansatte og brukere
- Øke innsikten i hvordan kulturhistorie skapes, brukes og omskapes
- Oppnå kontakt med nye besøksgrupper, spesielt fra mennesker som sjeldnere benytter offentlige kulturtilbud

b. Mulige tiltak 2019-20

Arbeidstittel	Hva slags prosjekt	Samarbeid med:	Målsetting
Kongoblikk – samlinger og samarbeid	Løpende samarbeid mellom KHM og interessegruppen for kongolesere i Norge om Kongo-samlingen	Diaspora Congolaise en Norge/DCN Det nasjonale Mangfoldsnettverket/ Teknisk museum, Oslo museum	Seminarer i magasinområdet om gjenstander, disse kan igjen lede til samarbeid om utstillinger og formidlingsopplegg. Erfaringene formidles via publikasjoner og presentasjoner.
De dødnes dag i Mexico	Utvikle videre spansktilbud for vgs. En times museumsbesøk med dramapedagog som formidler mexicansk tradisjon på spansk	Magiske Mexico/ Mexicos ambassade	Undervisningstilbud til vgs. klasser som lærer spansk. Muligheter for permanent tilbud.

Glimt av Somalia i Oslo	Løpende samarbeid med den somaliske velferdsforeningen.	Styret i velferdsforeningen Batalaale	Seminarer og utstillinger
-------------------------	---	--	---------------------------

c. deltakelse og dialog

Møteplasser skapes av menneskene. Museet kan åpnes mer opp for deltakelse og dialog. «Museet skal danne arena for et bredt og demokratisk publikumsengasjement. Museet skal være et laboratorium for refleksjon over dagens samfunnsliv, basert på forskning og kunnskapsutvikling. Publikum skal inviteres inn i kunnskapsutviklingen,» som det heter i KHMs strategi 2020. Det er mange kulturinstitusjoner som legger sin virksomhet til rette for å bli møteplasser og debattarenaer (jfr. bibliotekene). Skal museene ha en rolle å spille, må de gjøre dette ut fra sin egenart, sine museumssamlinger, dokumentasjonsmateriale og utstillinger. Potensialet som ligger i utstillingsarealet i 4. 3etg HM brukes aktivt for midlertidige samarbeidsutstillinger og/eller workshops.

d. kildegrupper og miljø med spesielle interesser

Museet må utnytte alle de muligheter som gir seg til å invitere mennesker med i museale prosesser. En særlig relevant samarbeidsgruppe er såkalte kildegrupper - mennesker som har en spesiell interesse for deler av samlingen eller enkelte gjenstander på grunn av familiebakgrunn eller stedtilhørighet. Spesielt aktuelt er det å utvikle slitesterke samarbeid med kildegrupper som har relasjoner til museumssamlinger som er tilgjengelige digitalt. Med utgangspunkt i prosjektet Kongoblikk fra 2016-17 er det nå et dokument under utarbeidelse som skal sikre et langsiktig samarbeid mellom KHM og diaspora-grupper fra Kongo som bor i Norge. Dette fordi det er viktig å løfte samarbeidet opp på et institusjonsnivå, slik at samarbeidet unngår å bli personavhengig.

Mangfold i fortiden – arkeologisk kunnskap og forskning kan aktiviseres i arbeid med nye utstillinger i VTM.

e. tillit og tid

Mangfoldsarbeidet har sitt utgangspunkt i at museet trenger å samarbeide med mennesker med ulik bakgrunn for å nå sine mål om å være en arena for kulturmøter. Å bygge gjensidig tillit tar tid og krever langsiktig planlegging og fleksibilitet. Erfaring fra slike prosesser forteller at museet må være forberedt på å håndtere vanskelige og uforutsette problemer som kan dukke opp i dette enda ukjente landskapet. Strategien for å møte utfordringer må være bevisst arbeid med å bygge nettverk og relasjoner med interesserte ressurspersoner og legge vekt på samarbeid.

4. kompetanseoppbygging og nettverk

I den tålmodige oppbyggingen av slike prosjekter, må museet systematisere sine erfaringer og ta i bruk kompetansen som finnes i f.eks. Mangfoldsnettverket, som KHM har vært representert i gjennom mangfoldskuratoren siden oppstarten i 2006. Mangfoldsnettverket er et av de 24 nasjonale museumsnettverkene som koordineres av Norsk kulturråd. Interkulturelt museum ved Oslo Museum er ansvarsmuseum for mangfoldsnettverket

<https://www.oslomuseum.no/mangfoldsnettverket/>

Et prosjekt som nettverket jobber med nå (våren 2018) er en prosjektsøknaden med tittelen: *Uenighetsfellesskapet*. «Fellessøknaden er basert på erfaringene med refleksjon over egen praksis med antologien og begrunnet i at vi ser en bevegelse i inkluderingsarbeid i museene fra kulturarvslæring mot mer dynamiske holdninger til interkulturelt arbeid. I det nye prosjektet spør vi oss hvordan uenighet og friksjon kan behandles som produktivt og meningsfullt,...» (sit. fra utkast til søknadstekst) Antologien det refereres til: <http://www.khm.uio.no/forskning/publikasjoner/boker/et-inkluderende-museum.html>)

Uenighetsfellesskapet er et prosjekt hvor medlemsmuseene må jobbe aktivt for å arbeide med overføringsverdien av egne prosjekter og sikte på å lære av hverandre. I denne søknaden melder KHM inn prosjektet: *Kongoblikk – samlinger og samarbeid* som grunnlag for erfaringsutveksling med nettverket.

5. Museets mangfoldskurator-ansvar ligger i utstillings- og publikumsseksjonen.

Andre seksjoner involveres etter behov. Arrangementene ivaretas gjennom øremerkede poster i arrangementsbudsjettet. Tilleggsaktiviteter som for eksempel seminarer og møter med interessegrupper løses i årsplanleggingen.